

HVA ER MENNESKETS BESTE UTVIKLINGSVILKÅR?

Svar: Å ha muligheten til å kunne snakke og mene.

Å kjenne til hvorfor det er slik, vil forsterke det positive ved denne muligheten.

Forutsetning: «alle» må kjenne til den, og respektere den.

«Det er en slaves liv å ikke ha retten til å kunne snakke (...) da må en tåle idiotiet til dem som bestemmer (...) man finner ut at det lønner seg å nekte sin natur, og bli en slave»

EVRIPIDES

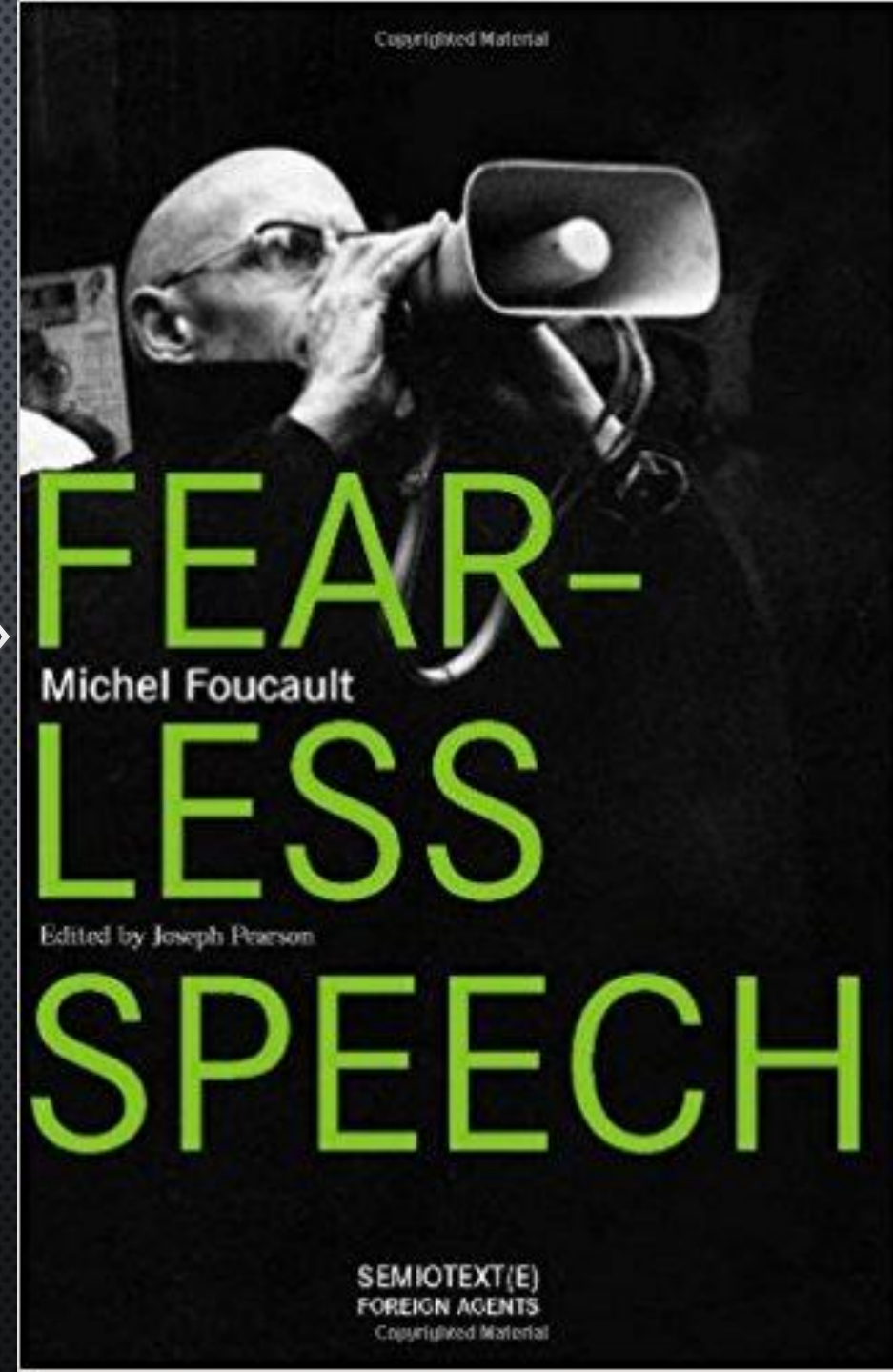

PARRHESIA; VÅGE Å SI SIN MENING

«Parrhesia»: Kjernen i demokratiet,
frimodig tale, kunnskap, saklighet,
å si sannheten, sannhets-siger/«parrhesiastes»

«Isegoria»; vanlig ytringsfrihet/
ytringsmulighet.

NYERE DEMOKRATI OG ANTIKKFORSKNING

USA

CANADA

ENGLAND

NYTT TVERRFAGLIG «DEMOKRATISK» BLIKK PÅ ANTIKKEN.

ORIGINALTEKSTER FRA ANTIKKEN STÅR FRAM I NYTT LYS.

MAN ER IKKE GOD. MAN *BLIR* GOD.

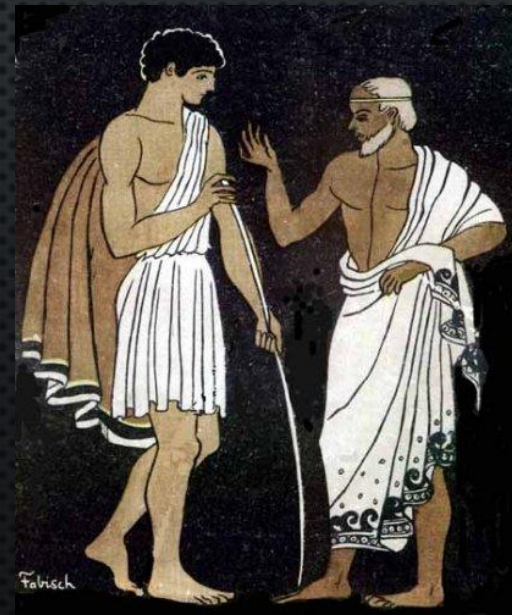
250 år før demokratiet, Homer

«Er det underlig at en tyrann ustraffet kan krenke rett og sømmelighet og ture frem i overmot?»

Folk fortjener ikke bedre (...) Først og fremst harmes jeg over folket som sitter stumme og ser på og ikke engang med ord forsøker å stagge de skamløse -enda de selv er så mange (...)..!"

Mentor, i odyseen

(Folket er feigt, men en potensiell maktfaktor)

«Pass tungen din Thersithes. Du bør tenke deg to ganger om for at du er den eneste rundt her som krangler med en av dine bedre.

Jeg bryr meg ikke om hvor veltalende du er, du er ikke annet enn boss.

Odyssevs slår ham med sverdet over ryggen, og Thersithes snur seg vekk med tårer i øynene og blod rennende fra ryggen»

Homer

Aristokrati = gr. «de bedre»

Sannhets-siger og «varsler», men og en «skamløs frekkas.»

Mentor og thersithes er stimulatorer for den frie tale.

Demokrati: Frihet, forbedring, og utvikling.

Dialektikk: å snakke om saken/å undersøke i saklighet.

3. Syntese: høyere nivå av kunnskap, ny ide, utvikling.

1. Tese: Påstand, holde for sant, ideologi.

2. Antitese: motsetning, uenighet, debatt, andre erfaringer, oppdagelse av mangler.

Menneskets bevissthet:

Må lære for å overleve/utvikling av talentet: Hør på meg! Hva mener du?, Hva er sant? Hvordan forbedre? Hva er rett? Hvorfor, hvordan, hva, og hvilke? Må involveres og anerkjennes for å kunne utvikles.

Demokratiet er den eneste samfunnsformen som ideelt ser ytringen som metode for rettferdighet og utvikling.

PLATON:

«Men når man ikke kjenner utgangspunktet og konklusjonen, og mellomleddene er satt sammen av noe man ikke kjenner, hvordan skulle man da, selv om man blir enige i slike tilfeller, kunne si at man har nådd sann kunnskap? (...)

Dialektikken er den eneste form for undersøkelse som går slik frem at den skyver forutsetningene til side og prøver å skaffe et sikkert utgangspunkt. (...)

Synes du ikke at dialektikken likesom er kronen på alle vitenskaper, og at man vil gjøre urett i å sette en annen vitenskap høyere enn den? Den danner sluttsteinen i vitenskapens rekke. (...)

Du skal ved lov bestemme at de skal skaffe seg den utdanning som setter dem i stand til å stille og besvare spørsmål på den mest innsiktsfulle måte»

«Staten» 533d, 535.

Deduksjon: dele opp.

Induksjon: fra en ting til alle ting; generalisering.

Vitenskapelige sannheter.

Hvis, ...så Fra premisser,... til konklusjon.

Grunnlaget for demokratiet er at et tilstrekkelig antall mennesker er modig, og velger å si det de mener er riktig.

- En demokrati-kulturell dynamikk.

I vår tid: Oppdagelse av ytringsmangel. **Forbedring av ytringsmulighet**, men nærmer seg et vippepunkt.

Gamle verdier: Autoritære: Forventning om "lojalitet». «En armlengdes avstand-ledelse», tie still, redsel for å miste jobb, utnyttning, mobbing blant store og små. Religion, særinteresser, individualisert elitistisk makt. Korrupsjon og vennetjenester.

Nye problemstillinger/debatter: Varsling og represalier, merkelapper på uenige, personkarakteristikker, «personal-saker», innvandring fra fremmede kulturer, demokratisk korrekthet, oppløsning av klasses tilhørighet og politiske ideologier, anklager om populisme, «fake news», religions-skepsis vs rasisme, særinteresser, individualisert elitistisk makt. Karrierejag, gjøre og si «de rette tingene». Korrupsjon og vennetjenester., Usaklighet, økt maktsentralisering, mer hemmelighold; byrådene, «kloakksprekk»(Bergen), ny kommunelov. Funn av 22.juli-kommisjonen var nedslående; dårlig kommunikasjon og kultur.

Resultat; Trakassering, mobbing, undertrykking og maktmisbruk avdekkes, ødelagte mennesker, karriere og familieliv, dårlig ytringsrealitet, polarisering, mindre sannhet, kunnskap og utvikling av individ og fellesskap. Folket mister motet. Mister tillit til ledere, og demokrati, og «melder seg ut».

Fester lit til dem som lover å rydde opp. Det gir "sterke" ledere og fare for tyranni.

Demokratisk dannelse: Meningsytrings/uenighet, og kunnskapsytring:

Skille mellom sak og person, ideologi og sannhet. Skille mellom religion, sak/innsikt og politikk. Fremme fellesskap og ytring, saklighet, kunnskap, demokratisk frihet som rett og plikt for alle. Ikke «varsling», men en selvfølgelig rett til å ytre seg for rettferdighet, respekt, forbedring, medvirkning, anerkjennelse, utvikling av talentene; teknologi, kunst og kultur, utdanningssektoren.

Mobbet, og #metoo: Forebygging med et utvidet demokratibegrep.

Bedre bruk av pengene i samfunnet/mindre «svinn»: «Kloakksprekk» og Stortingsgarasje, og reformer, smilekurs uten rom for «kritikk», og NPM.

Jørgen Kosmo (d. 2017) i Kommunerevisjonen: «De samme feilan gjøres om igjen og om igjen».

Å redde fremtiden:

Inn i skolen:

Lære demokratisk basis, tenkning, og utviklingsstruktur/dialektikk.

HVORDAN KOM DE FRAM TIL DET?

«SKRITT MOT ATHEN/STEPS TO ATHENS»

«JEG MÅ NED Å GÅ»

«HM... DEMOKRATI, HVA ER NÅ DET?»

Å VÆRE HVOR DET SKJEDDE.

«DOITIANTHENS»

shared 8 photos with you!

koryvantes.org

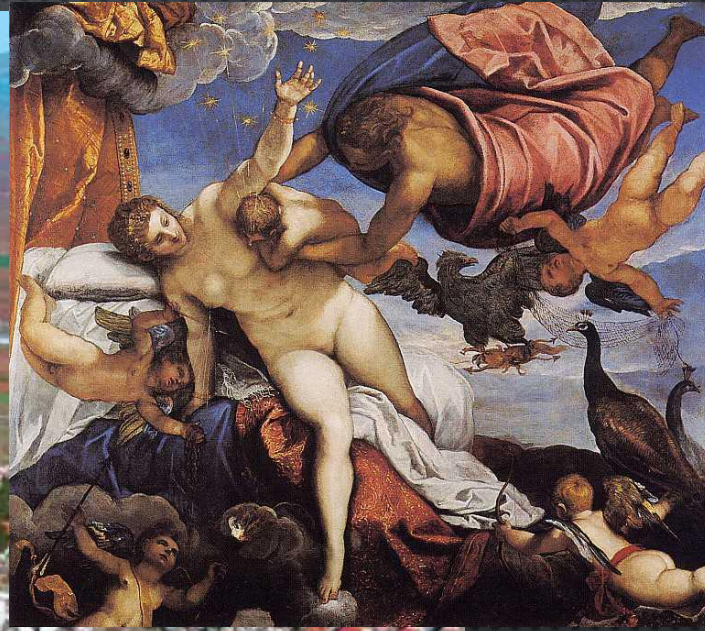

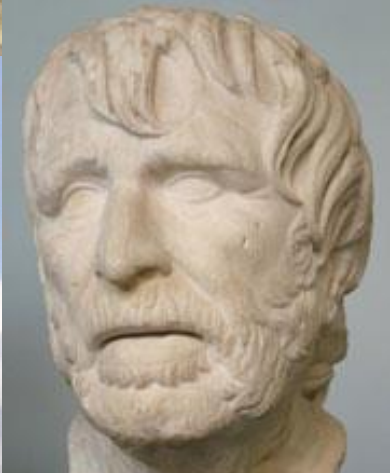

THEBEN/THIVA

THESPIA

«Many of us persians know our danger, but we are constrained by necessity to do as our leader bids us. Verily 'tis the sorest of all human ills, to abound in knowledge and yet have no power over action.»

All this I heard myself from Thersander the Orchomenian; who told me further, that he mentioned what had happened to diverse persons, before the battle was fought at Plataea».

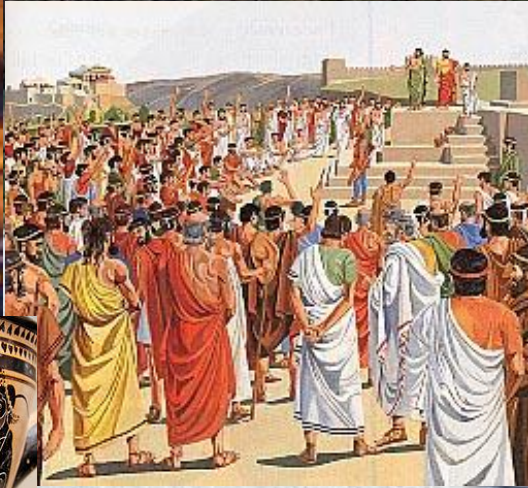
HERODOTUS «HISTORY BOK IX , «AVSNITT» 19. [HTTP://CLASSICS.MIT.EDU/HERODOTUS/HISTORY.9.IX.HTML](http://classics.mit.edu/herodotus/history.9.ix.html)

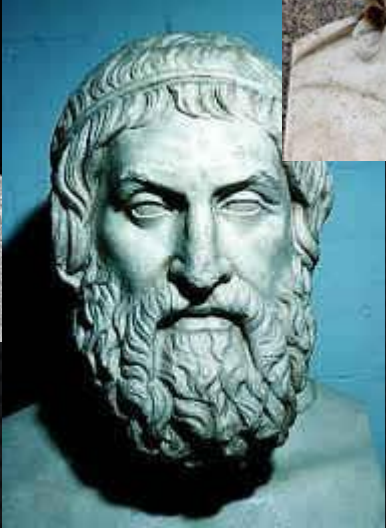
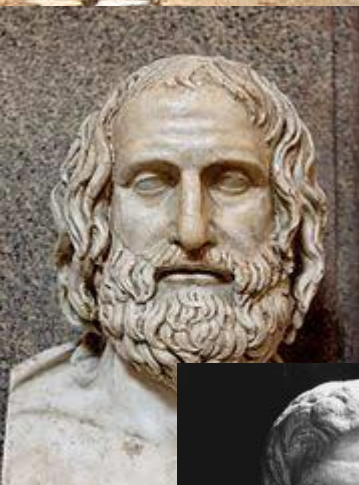
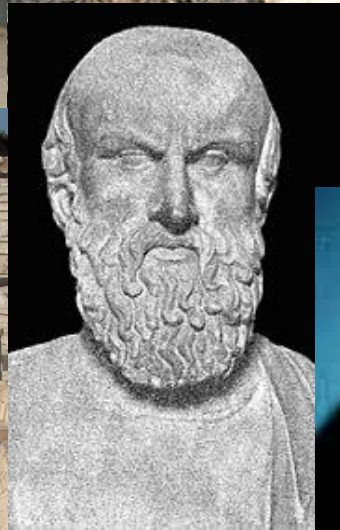
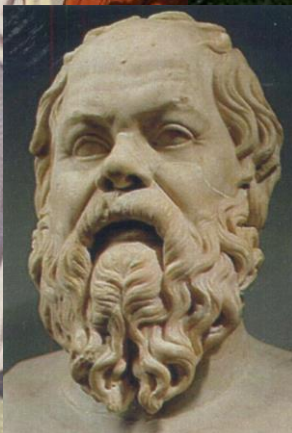
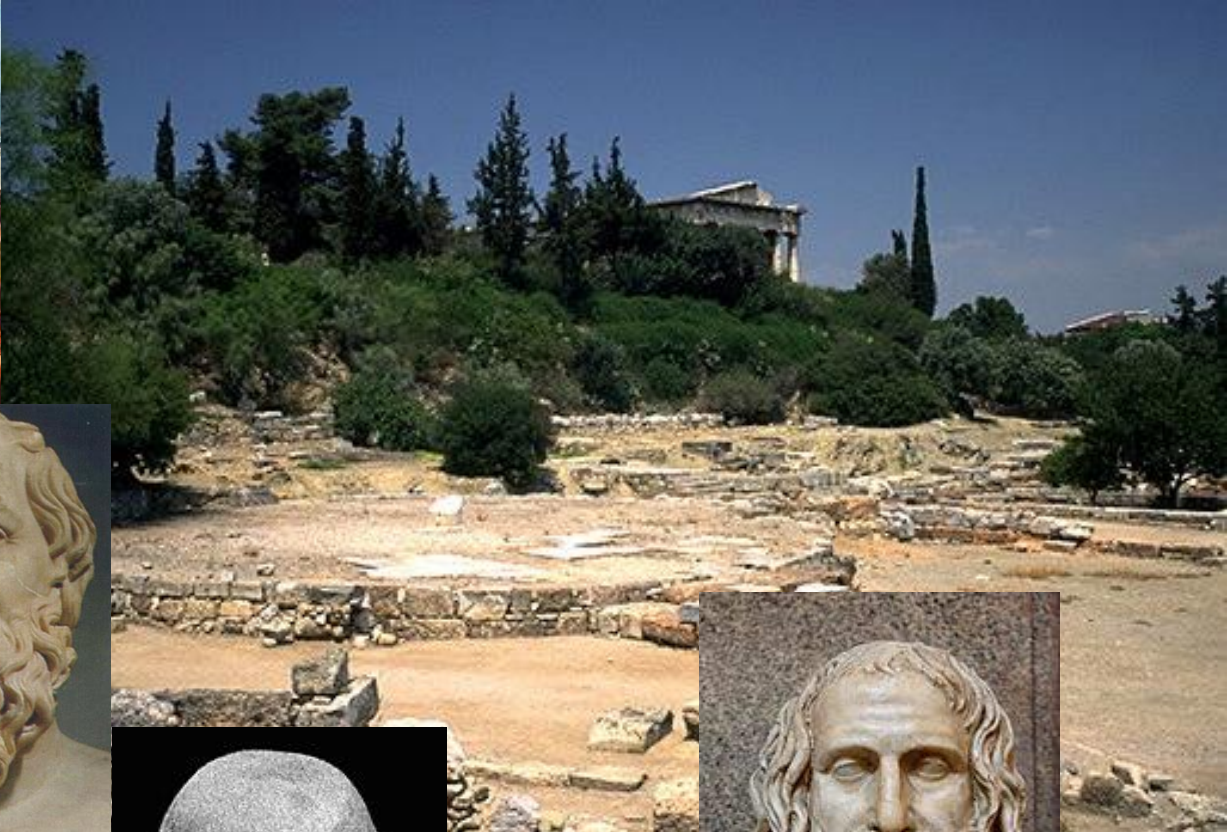
ELEUTHERAI (GR: «FRIHET»)

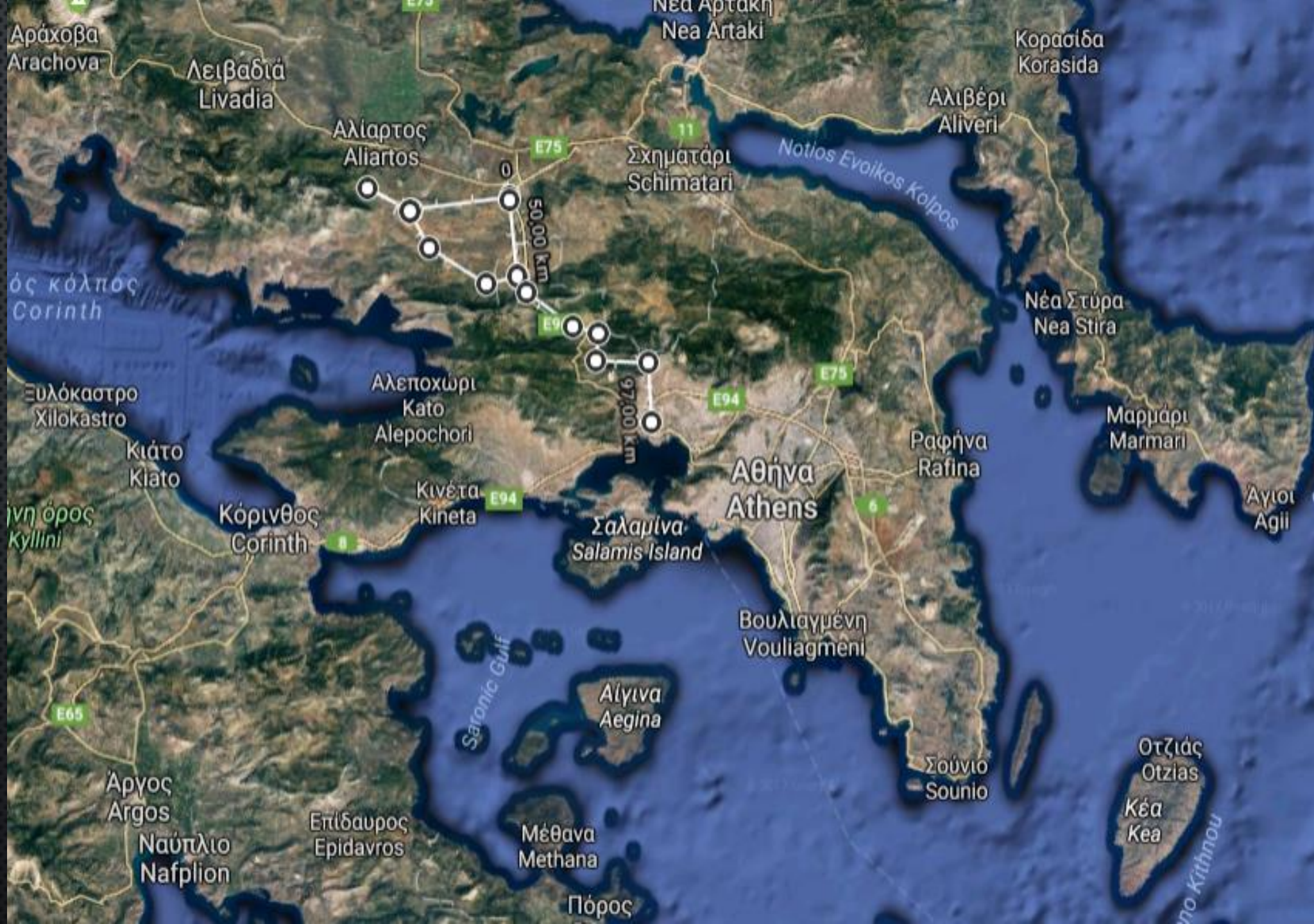

Αράχοβα
Arachova

Λειβαδιά
Livadia

Νέα Αρτάκη
Nea Artaki

Κορασίδα
Korasida

Αλιβέρι
Aliveri

Αλιάρτος
Aliartos

Σχηματάρι
Schimatari

Νοτιος Εβοικος Κολπος
Notios Evoikos Kolpos

Νέα Στύρα
Nea Stira

Κόρινθος
Corinth

Ξυλόκαστρο
Xilokastro

Αλεποχώρι
Kato Alerochori

Αθήνα
Athens

Ραφήνα
Rafina

Μαρμάρι
Marmari

Κιάτο
Kiato

Κινέτα
Kineta

Σαλαμίνα
Salamis Island

Άγιοι
Agii

Κυλλίνη όρος
Kyllini

Κόρινθος
Corinth

Βουλιαγμένη
Vouliagmeni

Σαρωνικός Κόλπος
Saronic Gulf

Αίγινα
Aegina

Οτζιάς
Otzias

Άργος
Argos

Επίδαυρος
Epidavros

Μέθανα
Methana

Σούνιο
Sounio

Κέα
Kea

Ναύπλιο
Nafplion

Πόρος

Όρος Κρήνου

Μαυρομμάτι
Maurommati

Βάγια
Vagia

Θήβα
Thiva

20,00 km

Άσκη
Askri

5,00 km

Αμπελοχώρι
Ampelochori

55,00 km

Νεοχώρι
Neochori

25,00 km

Θεσπιές
Thespias

10,00 km

30,00 km

Λουτούφι
Loutoufi

60,00 km

Ελλοπία
Elloripa

Μελισσοχώρι
Melissochori

50,00 km

νομή
nomi

Λεύκτρα
Leuctra

ΘΕΣΣΑΛΙΑ ΣΤΕΡΕΑ

ΑΤΤΙΚΗ

35,00 km

Καπαρέλλι
Kaparelli

13

40,00 km

Πλαταιές
Plataea

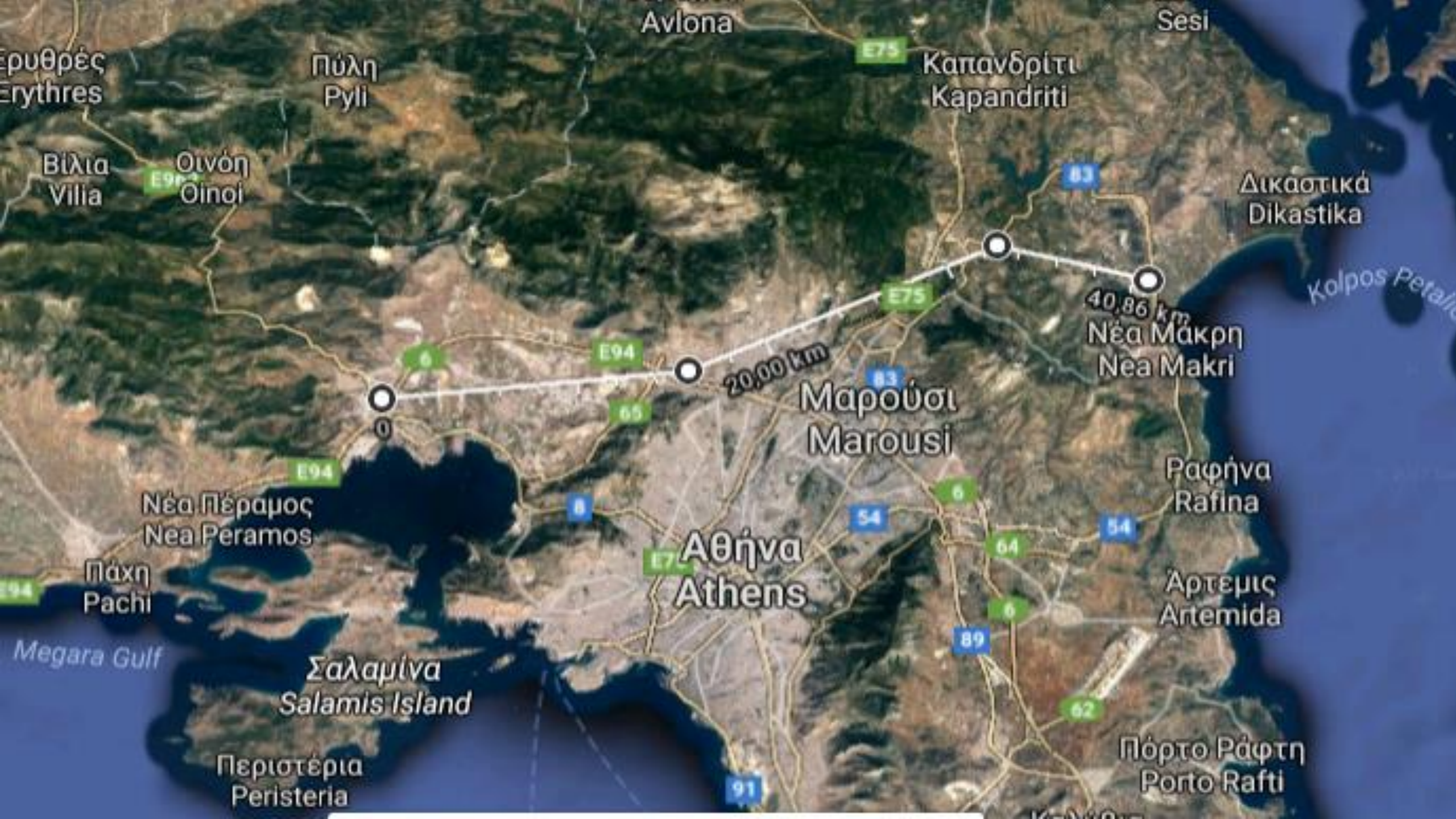
E962

Ερυθρές
Erythres

65,40 km

44

Avlona

Sesi

Ερυθρές
Erythres

Πύλη
Pyli

Καπανδρίτι
Karandriti

Βίλια
Vilia

Οινόη
Oinoi

Δικαστικά
Dikastika

Κολπος Πεταλι

40.86 km
Νέα Μακρή
Nea Makri

20.00 km

Μαρούσι
Marousi

Νέα Πέραμος
Nea Peramos

Ραφήνα
Rafina

Πάχη
Pachi

Αθήνα
Athens

Άρτεμις
Artemida

Megara Gulf

Σαλαμίνα
Salamis Island

Περιστέρια
Peristeria

Πόρτο Ράφτη
Porto Rafti

91

Athen

- Høvdinger.
- Konger.
- Aristokrati: Utpining av Atikkas/Athens folk.
  - 90% i sult, og/eller i gjeldsslaveri
- Demokratisk revolusjon(Solon)
- Tyranni i flere tiår.
- Tyranndrap.
- Ny demokratisk reform(Kleisthenes).
- Perserkrig: Ender med at Athen ligger i ruiner:
- Gjenoppbygging: Parthenon, Agora, kunst, teater, og demokratiets glanstid: Parrhesia, Evripides, filosofi og Sokrates.

Hvordan ideene frihet, demokrati, fornuft og fri tale/parrhesia?

Mytlogi: «gudene er gale»

Ingen påbud.

Gudene er rettskafne, helter, forbilder, smarte, voldtektsmenn, svikefulle, løgnaktig, kjærlig, oppofrende, akkurat som de fleste av oss.

Gudene representerer menneskets sider: Ønsker, drømmer, svik, sjalusi, selvopptatthet, mot...

Mennesket må reflektere over gudene.

Frihet = gr: *Eleutherai*

- *Tilstand i rus. Navn på rus, og på vinens og ekstasens gud Vionysios.*

Symposion; alkohol, debatt, samvær og refleksjon.

- *Å komme seg fysisk /forflytte seg til der man ønsker.*

-en handling i fremtid, som man ønsker.

Hybris = Nemesis; undergang, død.

Pleonexia: Griskhet, rikdom og makt. materiell rikdom gir makt, som i dag.

Koros: En overlegenhetsfølelse som kommer av pleonexia. usunt!

Hybris: En følelse av makt, overmot og skamløshet, som gjør at man ikke hører, og dermed gjør dumme ting.

Nemesis: Man blir straffet av skjebnen (av ikke å høre og lære, ydmykhet), som fører til død og undergang.

Konkurransen mellom byene; «Olympiske leker». 776 f.kr.

Kulturell og individuell konkurranse om å være best.

Ære

Krig og elendighet.

Konstant trussel om tilintetgjørelse ved tap i kamp. massakrer og fysisk knusing av byen, hvor de kastet jord over ruinene.

Kamp om overlevelse.

Mytologi.

Poesi: Homer og Hesiod viktig.

Virkelighet- «opprinnelsen». Formidling/en bevisstgjøring av makt/avmakt og holdning/livsinstilling.

Fra poesi til filosofi. «Oppdagelse» av mangelen (Heraklit); forandring og vekst gjennom motsetning, tenkning og skeptisisme. Verbal praksis/kultur.

Kritisk forhold til påstander om virkeligheten.

Logos: God bevissthet om at det må være sammenheng mellom tanker, ord, og virkelighet, for sannhet.

Kultur: Stimuli gjennom kunst, og særlig teateret («snakke om det») og komedien som «garantist» for athenernes toleranse. Aischylos «Perserne» og et eksempel på det.

DEMOKRATISK REVOLUSJON

SOLON:

«ALT SOM JEG LOVET, HAR MED GUDERS HJELP JEG GJORT, INTET UTEN MÅL OG MENING. ALDRI VAR DET ØNSKET MITT MED TYRANNERS MAKT Å HERSKE. (...) DU FØR EN SLAVE VAR, NÅ ER DU BEFRIDD. AV DEM SOM VAR BLITT SOLGT, MED RETTE ELLER SVIK, JEG MANGE KJØPTE FRI OG BRAKTE HJEM TIL SLUTT, TIL GUDEGITT ATHEN, OG DEM SOM NØDEN TVANG TIL FLUKT OG FLAKKING VIDT OMKRING, OG HADDE GLEMT Å TALE HJEMLIG ATTISK RETT.

INNFØRER/PÅLEGGER DEMOKRATIET Å VIDEREFØRE ARISTOKRATIETS GODE SIDER.

MANGE TIÅR MED TYRANNISK TILBAKESLAG: PEISITRATOS OG SØNNER. SÅ NY DEMOKRATISK REVOLUSJON.

OPPHOLD MED PERSERKRIG OG GJENOPPBYGGING AV BYEN.

SÅ: PARRHESIA:

Fri tale, mot, styrke. danne den beste av de greske byer. positivt menneskesyn.

Byen har knust de «uslåelige» perserne ved Marathon, og ved Salamis. Har stor tro på seg selv og borgernes egenskaper.

PARRHESIA

ALLE KJENNER DEN

TILLEGG TIL DEN VANLIGE YTRINGSRETT; ISEGORIA.

FREMME DE YTRINGER SOM ER «FARLIGE» MOT MAKT.

FREMME DEN MODIGE SANNHETSSIGEREN.

ET KRIGSSKIP VED NAVN *PARRHESIA*.

INDIVIDUELT ANSVAR I SAMFUNNET.

DELTA I POLITISK OG JURIDISKE EMBETER I LØPET AV LIVET.

ÆREFULLE MENN TALER KUNNSKAP/SANT.

FOREBYGGE MAKTMISBRUK, KORRUPSJON, DÅRLIGE VALG, ETC.

Demokratisk endring ikke gjort over natten.

Mennesket vil høres, anerkjennes og føle mening, føle stolthet og styrke. men, det er og tyrannisk, korrump, svikefullt, svakt. Faren er når disse egenskaper faller i hverandre.

Hvor den saklige frie tale ikke kommer fram er det tyranniet som hersker.

Filosofi og vitenskap adopterer parrhesia. Platon sier at undersøkelse i fravær av tvang og frihet er en forutsetning for filosofien.

Så: Nedtur!

peloppones-krigen:

Krig mot Syracuse (Sicilia)
og Sparta, etter 40 år med
oppbygging

En by i hybris: Misbruk av den frie tale. Politisk populisme, og «demokratisk korrekthet».
Farlig å snakke, opponere. Evripides kastes ut av byen.
Tap for Sparta. Slipper lett unna represalier. Sokrates henrettes.

Spesialisering av samfunnet. Karriere, filosofi ut av samfunnet, og inn i skolene. Aristoteles, en mann uten borgerrettigheter er den store tenker. «Etablerer» vitenskapen. Dialektikk, deduksjon og induksjon. «Første prinsipp».

Alexander Den Store, slutt 322.f.kr. Deretter Romere, katolisisme, ottomanere, løsrivelse, 2 v.kr. og et demokrati igjen i 1974.

HVA ER ET DEMOKRATI?

ET UTVIKLINGSPROSJEKT, SOM HVILER I KUNNSKAP OG HOLDNINGER.

FORNUFT ER Å HØRE PÅ OG LÆRE AV ANDRES KUNNSKAPER OG MENINGER. (DET GJELDER ALLE)

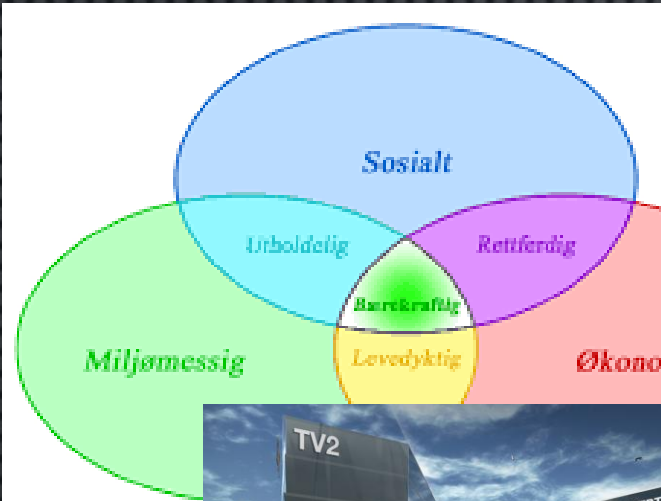
FORNUFT ER Å SNAKKE/TALE SAKLIG.

FORNUFT ER FRAVÆR AV ENHVER FORM FOR UNDERTRYKKELSE OG MOBBING. DET ER TYRANNI.

FORNUFT ER Å SETTE GRENSER.

DETTE GIR FORBEDRING OG UTVIKLING.

FREMTIDEN?

Hvad er et Demokrati?

